

معرفى گروھ تئارە گوستانىيان

پروېشكاه علوم انساني و مطالعات فرهنگي
پرتال جامع علوم انساني
آنلازىنىك ھويان

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

میکائیل گوستانیان یکی از نخستین و معدود هنرمندان
تئاتر حرفه‌ای ایران است که مدت سه دهه، فعالیت پرثمر
داشت. گوستانیان در سال ۱۸۸۰ میلادی در شهر تفلیس
(گرجستان) دیده به جهان گشود. نام پدرش آلکسان
آلکسانیان بود^۱. اما میکائیل با نام میشا گوستانیان بر صحنه
تئاتر ظاهر شد و به نقش‌آفرینی پرداخت، او فعالیت هنری
خود را از سال ۱۹۰۵ آغاز کرد^۲. نام همسرش «مارکارید
مامیگونیان» (Mamigonan) بود. مارکارید نیز از شیفتگان هنر
تئاتر بود، و پس از ازدواج با گوستانیان با نام «مارگو
گوستانیان» به هنرنمایی پرداخت و به اشتها رسید.
گوستانیان‌ها دارای سه فرزند شدند، دو دختر به نامهای آسیا
و آنا و یک پسر به نام والودیا (Valodia). فرزندان گوستانیان‌ها
در برخی از نمایشنامه‌هایی که گوستانیان کارگردانی می‌—
کرد شرکت می‌جستند.

گوستانیان‌ها از تفلیس به ایران مهاجرت کردند و از
سال ۱۲۹۹ شمسی به بازیگری و کارگردانی تئاتر پرداختند

و پس از چهار سال فعالیت هنری عازم اروپا شدند، سپس به خاورمیانه بازگشتند و مدت چهار سال در کشورهای مختلف خاورمیانه به اجرای نمایشنامه پرداختند، و پس از آن به ایران مراجعت کرده و مجدداً فعالیت هنری خود را در ایران آغاز کردند. گوستانیان مدتی نیز کلاسی برای اموزس هنر-های دراماتیک تشکیل داده و عده‌ای از علاقمندان هنر تئاتر را آموزش داده است.

نخستین نمایشنامه‌ایکه گوستانیان در سال ۱۳۰۰ شمسی در تهران به‌روی صحنه آورد، نمایشنامه «جزای خدائی» یا «جزای روزگار» است، روی صفحه اول نمایشنامه مزبور نوشته شده «درام در چهار پرده ترجمه قسطنیانیان». گوستانیان سپس به‌اتفاق هنرپیشه مشهور خانم سیرانوش (Siranoosh) رهسپار جلفای اصفهان گردید. آنان در مدت اقامت در این شهر چند نمایشنامه اجرا کردند. در اوایل زمستان سال ۱۳۰۰ شمسی، گوستانیان با گروه تئاتر خود عازم گیلان گردید و نمایشنامه «عاشق غریب» را در شهرهای رشت و بندر انزلی به‌روی صحنه آورد. نمایشنامه «عاشق غریب» نوشته ذوالفقار-بیگ حاجی بگوف است که چاپ دوم آن در سال ۱۳۲۶ هجری قمری در شهر باکو به زبان ترکی منتشر شده بود. به نظر می‌رسد که نمایشنامه اجرا شده به‌وسیله گروه تئاتر گوستانیان در گیلان مورد استقبال دوستداران تئاتر در آن خطه قرار گرفته باشد، چون او در سال ۱۳۰۲ شمسی دوبار دیگر به گیلان سفر کرد و بار نخست نمایشنامه «عاشق غریب» را در تابستان و بار دوم نمایشنامه «جزای خدائی» را در اوایل زمستان آن سال به اجرا درآورد. گوستانیان در اواخر سال ۱۳۰۲ نمایشنامه «تایفون» (Taifon) اثر «گیسکبل» آلمانی را

به زبان ارمنی در تهران به روی صحنه آورد.

در سال ۱۳۰۳ گوستانیان با اعضای خانواده‌اش از طریق قفقاز و روسیه رهسپار اروپا گردید. او در سفرهای خارج از کشور همانگونه که در ایران عمل می‌کرد، علاوه بر کارگردانی، یکی از نقش‌های نمایشنامه را نیز ایفا می‌کرد و همسرش خانم گوستانیان، و آسیا و والودیا دختر و پسر او نیز در نمایشنامه‌ها ایفای نقش می‌کردند. وی در ایران همراه با گروه تئاتر خود سفر می‌کرد، ولی در خارج از ایران، برای ایفای غالب نقش‌های نمایشنامه، از بازیگران شهرهائی که نمایشنامه در آن شهرها اجرا می‌گردید سود می‌جست.

گوستانیان مدت سه سال در قفقاز، روسیه و اروپا بسر برد، و پس از اجرای نمایشنامه‌های مختلف، خصوصاً نمایشنامه‌های «اتللو» و «خانواده فنا شده» و «سامسون»، در شهرهای مختلف قفقاز و در مسکو و پتروگراد و پاریس و ماریسی و لندون و منچستر و سایر شهرهای اروپا، در سال ۱۹۲۶ به خاورمیانه بازگشت و در کشورهای مصر، فلسطین، سوریه و لبنان به اجرای نمایشنامه پرداخت. توضیح اینکه گوستانیان ابتدا به لبنان رفت و نخستین نمایشنامه را در شهر بیروت اجرا کرد، و در روز شنبه ۳۰ ژوئن سال ۱۹۲۶ نمایشنامه «سامسون» را به روی صحنه آورد، در بخشی از پوستر این نمایشنامه چنین نوشته شده است: «گروه هنر-پیشگان دراماتیک ارمنی که به تازگی از سفر اروپا بازگشته‌اند، به رهبری هنرپیشه مشهور م. آ. گوستانیان و با شرکت هنرپیشه نامدار خانم مامیگونیان گوستانیان، و دوشیزه آسیا گوستانیان، کمدین معروف آقای قازاریان، و آقایان آبوویان (Obovian)، دیران عجمیان، فرزندان (ایشان)

گوستانیان، برای اولین بار بر روی سن تئاتر بیروت شاهکار «برنشدا» (Brenshda) «سامسون» را در چهار پرده اجرا خواهند کرد. این همان «سامسون» است که در اروپا و روسیه و حتی در سینما هیجان به وجود آورده است. در بخش پایانی پوستر مزبور این جمله مشاهده می‌گردد: «توجه: نمایش این بار حتماً در ساعت مقرر آغاز خواهد گردید و در ساعت ۱۲ پایان می‌یابد».

گوستانیان سپس با گروه خود عازم سوریه شد، و در روز یکشنبه ۲۴ اکتبر سال ۱۹۲۶، در سالن تئاتر دريستان سهر دمشق، نمایشنامه «خانواده فنا شده» اثر «نوه‌ژین (Novogin)» را به روی صحنه آورد.

سپس از سوریه به فلسطین رفت و سال ۱۹۲۸ را در فلسطین سپری کرد و چند نمایشنامه در شهر اورشلیم اجرا کرد. توضیح اینکه گوستانیان روز سه‌شنبه ۱۷ آوریل سال ۱۹۲۸ که مقارن با ایام عید پاک مسیحیان بود، نمایشنامه «اتللو» شکسپیر را در سالن تئاتر «بارسیراگان» (Baro Siragan) شهر اورشلیم بر روی صحنه آورد.^۴ در پوستر نمایشنامه «اتللو» نوشته شده است: «این نمایشنامه به وسیله گروه تئاتر گوستانیان در پاریس در سالن آلبرت و در لندن در سالن تئاتر فیلامونیک اجرا شده و مورد تقدیر روزنامه‌ها قرار گرفته است». دومین نمایشنامه‌ایکه در شهر اورشلیم به وسیله گوستانیان به مورد اجرا درآمد، نمایشنامه «خانواده فنا شده» بود. در بخشی از پوستر این نمایشنامه ذکر شده است:^۵ «نمایش باشکوه و استثنائی شنبه ۵ مه ۱۹۲۸ در سالن بارسیراگان» (Baro Siragan) به وسیله گروه تئاتر هنرپیشگان دراماتیک ارمنی که اخیراً از لندن بازگشته‌اند به رهبری و

کارگردانی گوستانیان، با تدارکی بسیار برای اولین بار بر روی سن تئاتر اورشلیم «خانواده فنا شده» یا «جوانی دوباره» درام در چهار پرده نوشته «نوه ژین» ترجمه پروفیسور «مرادیان» (Moradian) اجرا می‌گردد، این پیس در پطروگراد، مسکو، سالن‌های مجلل تئاتر و پایتخت‌های کشورهای اروپائی اجرا شده و با استقبال مردم مواجه گردیده است. نمایشنامه در ساعت ۸:۳۰ شروع شده و در ساعت ۱۱:۳۰ پایان می‌پذیرد. سپس نمایشنامه «ادموند کین» اثر «الکساندر دوما» در روز شنبه ۲۰ ماه مه ۱۹۲۸ در سالن تئاتر نیوگیت (New Gate) شهر اورشلیم، در پنج پرده به وسیله گروه تئاتر گوستانیان و به کارگردانی او به روی صحنه آورده شد.^۶

گوستانیان سپس از فلسطین عازم مصر گردید و در شهر قاهره چهار بار نمایشنامه «خیانت» یا «محاصره قفقاز»^۷ اثر سماتوف (Semotof) را در سالن رامسس شهر قاهره نمایش داد. از زمان اجرای اول نمایشنامه «خیانت» اطلاعی در دست نیست. اجرای دوم روز شنبه بیستم آوریل ۱۹۲۹، اجرای سوم روز شنبه بیست و هفتم ماه آوریل و اجرای چهارم روز شنبه چهارم ماه مه ۱۹۲۹ بوده است.

در بخشی از پوستر این نمایشنامه نوشته شده است: «در موقع آن تراکت از مدعوین محترم تقاضا می‌شود با شنیدن زنگ دوم به صندلی‌های خود بازگردند و با زنگ سوم درهای سالن بسته شده و از ورود به سالن نمایش جلوگیری به عمل خواهد آمد. گروه تئاتر پس از این اجرا، برای اجرای نمایشنامه به اسکندریه می‌رود». در بندر اسکندریه گوستانیان نمایشنامه «خانواده فنا شده» یا «جوانی دوباره»^۸ اثر «نوه ژین» را در چهار پرده در روز یکشنبه شانزدهم ژوئن سال ۱۹۲۹

در سالن تئاتر «الحمراء» به روی صحنه آوردند. نقش آفرینان این نمایشنامه عبارت بودند از: والود Valod گوستانیان در نقش گادونسیا، خانم گوستانیان در نقش زن گادونسیا (Gadonsia)، میشا گوستانیان در نقش ویدالیا (Vidolia)، آسیا گوستانیان در نقش لیدیا (Lidia)، بابوجیان در نقش باروسوف (Barosof)، آرامیان در نقش سدگینا (Sodgina)، شیشمانیان در نقش والودیا، ترابیان (Torabian) در نقش ایوان (Ivan)، زاکاریان در نقش افسر زندان.

گوستانیان در سال ۱۹۳۰ مجدداً به سوریه باگشت و نمایشنامه «ملکه قلعه مخروب» اثر لئون شانت (Shant) نویسنده شهیر ارمنی را در چهار پرده در سالن «سینما اوریانتال» شهر دمشق در روز شنبه بیستم ماه سپتامبر سال ۱۹۳۰ اجرا کرد، سپس در همان سال با اعضای خانواده اش به ایران بازگشت و فعالیت هنری خود را مجدداً آغاز کرد.

در این زمان گوستانیان گروه تئاتری به نام «گروه هنر-پیشگان دراماتیک ارمنی» تشکیل داد و به اجرای نمایشنامه های مختلف پرداخت.

نخستین نمایشنامه ای که پس از بازگشت به ایران اجرا کرد نمایشنامه «زن نامعلوم» یا «زن مجهول» نوشته آلکساندر بیسون (Bison) نویسنده فرانسوی است. این نمایشنامه در اواسط بهمن ماه اجرا گردید.

دومین نمایشنامه ای که گوستانیان در بهمن ماه ۱۳۱۰ در تهران اجرا کرد، نمایشنامه «قیصر روم» اثر لئون شانت نویسنده ارمنی است. این نمایشنامه به زبان ارمنی اجرا گردید. در پایان سال ۱۳۱۰ گوستانیان نمایشنامه «اتللو» اثر شکسپیر را به روی صحنه آورد. نمایشنامه «اتللو» نیز

به زبان ارمنی نمایش داده شد.

نمایشنامه‌های یاد شده به احتمال بسیار در سالن تئاتر مدرسه داویدیان (مدرسه ارمنیان تهران واقع در خیابان قوام السلطنه شمالی، خیابان میرزا کوچک‌خان فعلی محل کنونی مدارس کوشش و کلیسای مریم مقدس) اجرا خریدیده است.

سال ۱۳۱۱ سال پر مشغله‌ای برای گوستایان بود، چون او در این سال تعداد هفت نمایشنامه به روی صحنه آورد. نمایشنامه‌هایی که گوستایان در این سال اجرا کرد به شرح زیر است:

نمایشنامه «پرنسس ناتاشا» یا «شاهزاده خانم ناتاشا» اثر شارل مری (Charles Mery) نویسنده فرانسوی که در چهار پرده و به زبان ارمنی در سالن تئاتر زرتشتیان واقع در خیابان نادری (خیابان جمهوری اسلامی کنونی) کوچه شاهرخ نمایش داده شد. کارمند دایره نمایش اداره انطباعات در حاشیه صفحه اول نمایشنامه نوشته شده است: «ترجمه پيس فرنگی است، شاید به مذاق ارامنه خوب و دلچسب باشد و فقط برای آنها اجازه داده می‌شود که نمایش بدهند».

نمایشنامه «مادام کاملیا» یا «خانم کاملیا» نوشته آلکساندر دوما که در پنج پرده تنظیم شده بود.

نمایشنامه «رب النوع‌های قدیم» اثر لئون شانت نویسنده ارمنی که نام ارمنی آن «هین آسوادزور» (Hin Asdvadzvor) یعنی «خدایان باستان» است در چهار پرده.

یکی از نمایشنامه‌هایی که از سال ۱۳۱۱ به بعد بارها به زبان‌های فارسی و ارمنی اجرا گردید، نمایشنامه «برای شرف» اثر شیروان‌زاده است. نمایشنامه «برای شرف» در

چهار پرده و به زبان ارمنی در آذرماه آن سال نمایش داده شد. نمایشنامه «برای شرف» به وسیله گوستانیان مجدداً در بهمن ماه ۱۳۲۰ در باشگاه ارمنه تهران به روی صحنه آورده شد. نمایشنامه «دختر کلیمی» نوشته س. بلوی (S. Bely) درام در چهار پرده و به زبان ارمنی در اواخر دی ماه سال ۱۳۱۱ اجرا گردید. نمایشنامه دختر کلیمی مجدداً در سال ۱۳۲۵ در باشگاه ارمنه تهران به زبان ارمنی نمایش داده شد. از دیگر نمایشنامه‌هایی که گوستانیان در سال ۱۳۱۱ اجرا کرده است نمایشنامه «عاشق غریب» است. این نمایشنامه را گوستانیان بر اساس نمایشنامه‌ایکه ذوالفقار بیك حاجی بگوف به زبان ترکی نوشته و در باکو به چاپ رسیده بود، در شش پرده به زبان ارمنی تنظیم کرد. گوستانیان فعالیت هنری خود را در سال ۱۳۱۲ با اجرای نمایشنامه «ملکه قلعه مخروب» نوشته لئون شانت که نام ارمنی آن «انگادز برتی ایشخان» (Engadz Berti Ishkhano) (یعنی شاهزاده قلعه سقوط کرده) است، آغاز کرد. این نمایشنامه در چهار پرده تنظیم و در اردیبهشت ماه آنسال اجرا گردید. نمایشنامه مزبور مجدداً در فروردین ماه ۱۳۲۲ و همچنین در اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ در باشگاه ارمنه تهران (واقع در چهارراه یوسف‌آباد، محل فعلی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، نمایش داده شد. در همین سال (۱۳۱۲)، نمایشنامه «خانواده جنایتکار» اثر «جیاکومتی» نویسنده ایتالیائی که به وسیله گوستانیان به زبان ارمنی ترجمه شده بود در چهار پرده به روی صحنه آورده شد. در همین سال اپرت «سیلوا چارداش» اپرتی که گوستانیان از اپرائی به نام «پرنسس چارداش» ساخته امریک

کالمان (E. Kalman) آهنگساز اطریشی الاصل مجارستان^{۱۰} اقتباس کرده بود در سه پرده به اجرا درآمد. این اپرت در اردیبهشت ماه سال ۱۳۱۴ و مجدداً در مهرماه ۱۳۲۶، در تهران نمایش داده شد. گوستانیان پس از اجرای این اپرت، مجدداً بار سفر بست و این بار راهی هندوستان شد. او پس از چند ماه اقامت در این کشور و اجرای نمایشنامه‌های مختلف در شهر کلکته (در سالن تئاتر کالج ارمنیان کلکته) به تهران بازگشت، و در آذرماه ۱۳۱۲ به اتفاق اعضای گروه تئاتر خود رهسپار خراسان گردید، و نمایشنامه «اتللو» را در شهر مشهد به زبان ارمنی به روی صحنه آورد.

در خرداد ماه ۱۳۱۳ گوستانیان همراه اعضای گروه تئاترش عازم خوزستان شد و نمایشنامه‌های «زن مجهول» و «اتللو» را در شهرهای آبادان و مسجد سلیمان، نمایش داد. تاریخ ثبت نمایشنامه‌های مزبور در آبادان و مسجد سلیمان، زمان اجرای آنها را، در این دو شهر تا حدودی روشن می‌سازد. نمایشنامه «زن مجهول» در آبادان به تاریخ ۲۳/۲/۱۳۱۳ و نمایشنامه «اتللو» به تاریخ ۲۶/۳/۱۳۱۳ و نمایشنامه «زن مجهول» در مسجد سلیمان به تاریخ ۱۴/۵/۱۳۱۳ و نمایشنامه «اتللو» به تاریخ ۲۳/۵/۱۳۱۳ در دفتر نمایشات ثبت گردیده است.

گوستانیان فصل تئاتر پائیز سال ۱۳۱۳ تهران را با اجرای نمایشنامه «بی‌گناهان گناهکار» اثر استروگوف (Strogof) نویسنده روسی آغاز کرد^{۱۱}. او روز پنج‌شنبه پنجم آبان ماه سال ۱۳۱۳ برابر با بیست و هفتم اکتبر ۱۹۳۴، نمایشنامه مزبور را به روی صحنه آورد. در این نمایشنامه فرزندان او نقشی ایفا نکردند. گوستانیان علاوه بر کارگردانی

نمایشنامه، نقش نیز ناموف (Nizamof) و خانم گوستانیان نقش «گورچینیا» (Gorchinia) را ایفا کردند. بهای بلیط از ۴ ریال تا ۲۰ ریال و بهای لژ ۲۵ ریال و برای دانش‌آموزان بهای بلیط سه ریال تعیین گردیده بود. نمایشنامه‌های اجرا شده در سال ۱۳۱۴ به کارگردانی و شرکت گوستانیان عبارت بودند از نمایشنامه‌های: «حج می‌روی»، «خانواده جنایتکار»، «اوپرت سیلواچارداش» و «تایفون». روز شنبه هیجدهم بهمن ماه ۱۳۱۴ برابر با ۲۵ فوریه ۱۹۳۵، نمایشنامه «تایفون» در چهار پرده در سالن دبیرستان داویدیان (خیابان قوام‌السنطنه) به روی صحنه آورده شد. نقش‌افرینان نمایشنامه «تایفون» عبارت بودند از: آقای گوستانیان، خانم گوستانیان، خانم ژنیا مانار (Manar) خانم مانیا (Mania) خانم آقاملیان، آقایان خ، مانار، والود (Valod) گوستانیان، ه. آبراهامیان، ابکار، امیر (ارکاردی) آندرانیک، دنسیسیان (Donisian)، م. گریگوریان. هرایر، آ. هوهانسیان (Hovhanesian)، م. ماردیروسیان، و. ماردیروسیان و هراند. بهای بلیط‌ها ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰ و ۲۵ ریال و برای دانش‌آموزان ۳ ریال بود. در پوستری که برای این نمایشنامه تهیه گردیده بود نوشته شده است: «یادآوری - نمایشنامه در رأس ساعت ۹ آغاز گشته و ساعت ۱۲½ پایان می‌پذیرد. سالن را گرم کرده با قالی فرش شده است، انتظامات شدید خواهد بود، از عموم تقاضا می‌کنیم بر اساس بلیط در صندلی مربوطه بنشینند و در سالن سیگار کشیدن ممنوع است، در آنتراکت‌ها دو محل استراحت وجود دارد، هم برای سیگار کشیدن و هم برای استراحت، آنتراکت‌ها کوتاه خواهد بود...» دکوراتور ن. س (ناپلئون سروریان).

نمایشنامه تایفون یک هفته بعد مجدداً اجرا گردید.

برای اجرای مجدد، پوستر جدیدی تهیه و چاپ نگردید، بلکه بر روی پوستره‌های قبلی، روز شنبه هیجدهم بهمن ماه را تبدیل به بیست و پنجم بهمن کردند و چون تاریخ هشتم فوریه داشت بر روی آن کاغذ ابی‌رنگی که عدد پانزده بر آن چاپ شده بود چسباندند.

در آغاز سال ۱۳۱۵ گوستانیان با گروه تئاترش راهی گیلان شد. او این بار چند نمایشنامه آماده اجرا کرده بود. نمایشنامه‌هایی که گوستانیان در شهرهای رشت و بندر پهلوی به روی صحنه آورد عبارت بودند از: نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» که گوستانیان از نمایشنامه‌های خارجی اقتباس، ترجمه و تنظیم کرده بود؛ «زن مجهول» اثر الکساندر بیسون نویسنده فرانسوی؛ «خانواده فنا شده» اثر «نوه ژین» ترجمه گوستانیان و الماسی (گوستانیان چون به‌خوبی قادر به ترجمه نمایشنامه‌ها به زبان فارسی نبود از الماسی که یکی از نقش‌آفرینان تئاتر بود بهره گرفته است) و «خانواده جنایتکار» ترجمه شده از زبان ایتالیائی. گوستانیان با اعضای گروه تئاتر خود سه ماه بهار سال ۱۳۱۵ را در گیلان بسر برد و چهار نمایشنامه در دو شهر رشت و بندر پهلوی اجرا کرد.

تاریخ ثبت چهار نمایشنامه مزبور در دفتر ثبت نمایشات ادارات معارف و اوقاف شهرهای رشت و بندر پهلوی، روشن‌گر زمان اجرای نمایشنامه‌های مزبور است. تاریخ ثبت نمایشنامه «زن مجهول» در رشت ۱۳۱۵/۱/۲۲ و در بندر پهلوی ۱۳۱۵/۲/۹ و تاریخ ثبت نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» در رشت ۱۳۱۵/۲/۱۷ و در بندر پهلوی ۱۳۱۵/۲/۲۱ است. نمایشنامه «خانواده فنا شده» فقط

در رشت نمایش داده شد و تاریخ ثبت آن ۱۳۱۵/۲/۲۶ است. همچنین نمایشنامه «خانواده جنایتکار» فقط در بندر پهلوی اجرا گردیده است، و تاریخ ثبت آن ۱۳۱۵/۳/۲۴ است. نمایشنامه‌های «عروسی کدخدا احمد» و «خانواده فنا شده» به زبان فارسی و نمایشنامه‌های «زن مجهول» و «خانواده جنایتکار» به زبان ارمنی به روی صحنه آورده شده است.

گوستانیان در امرداد ماه سال ۱۳۱۵، مجدداً با گروه تئاتر خود رهسپار گیلان گردید. ره‌آورد او برای مردم گیلان، اپرت «آرشین مال‌آلان» بود. این اپرت در اوایل امردادماه در رشت و در هفته دوم همان ماه، در بندر پهلوی اجرا گردید. او سپس عازم لاهیجان شد. در این شهر نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» و اپرت «آرشین مال‌آلان» را نمایش داد. رسدبان یکم و ثوقی رئیس شهربانی لاهیجان نام بازیگران اپرت «آرشین مال‌آلان» را ثبت کرده که عبارتند از: آقایان گوستانیان، سبو (Sobo) و الود گوستانیان، لئون، آرشاک (Arshak)، مارتین (Martin) و خانمها آسیا گوستانیان، مارگو گوستانیان و مانیا (Mania).

گوستانیان فصل تئاتر پائیز سال ۱۳۱۵ را در تهران با نمایشنامه «زن مخوف» آغاز کرد. این نمایشنامه را خانم مارگو گوستانیان ترجمه کرده بود. نمایشنامه مزبور ساعت ۹ بعد از ظهر روز شنبه ۳۰ آبان ماه ۱۳۱۵ در سالن تئاتر مدرسه داویدیان (مدرسه ارمنیان تهران) به زبان ارمنی اجرا گردید. نقش‌آفرینان این نمایشنامه عبارت بودند از: خانم‌ها مارگو گوستانیان، ژنیا مانار (Genia Manar)، ژنیا سارواریان (Sarvarian) سیرا مارگت (Siramarg) و آقایان پ، آواکیان، م. گوستانیان آ، هوهانسیان (Hovhancsian)، راجه

آدومیان (Vacho Adomian). گوستائیان در دی ماه ۱۳۱۵ نیز نمایشنامه «زن مجهول» را در سالن مدرسه داویدیان به روی صحنه آورد.

تا اواخر سال ۱۳۱۵ نمایشنامه‌هایی که گوستائیان اجرا می‌کرد، اغلب به زبان ارمنی بود و تعداد نمایشنامه‌هایی که به زبان فارسی به روی صحنه می‌آورد کمتر بود؛ وی از اواخر سال ۱۳۱۵، طبق دستور دولت، مدارس ارمنیان در سراسر ایران بسته شد و تدریس زبان ارمنی، و اجرای نمایشنامه به زبان ارمنی به کلی ممنوع اعلام کردید. از این تاریخ تا سال ۱۳۲۰ کلیه نمایشنامه‌هایی که به وسیله گوستائیان اجرا گردید، فقط به زبان فارسی بوده است.

در بهمن ماه ۱۳۱۵، گوستائیان همراه با گروه تئاتر خود رهسپار مشهد شد. و در این شهر اپرت «آرشین‌مال‌الان» را در سالن شیر و خورشید مشهد به روی صحنه آورد. نقش-آفرینان اپرت «آرشین‌مال‌الان» عبارت بودند از: گوستائیان در نقش عسگر، خانم سیرانوش (Siranoosh) در نقش گل‌چهره، خانم آسیا گوستائیان در نقش آسیا، خانم مارکو گوستائیان (Margo) در نقش «تلی»، خانم سرپوهی (Srpohi) در نقش «خاله»، آقای آندرانیک در نقش «سلطان بیگت»، آقای تیگران در نقش «سلیمان» و آقای اژدری در نقش «ولی». بهای بلیط از پنج ریال تا سی ریال و بهای بلیط لژ پنجاه ریال بود.

گوستائیان از مشهد راهی زاهدان شد و در نیمه دوم اسفندماه ۱۳۱۵، اپرت «آرشین‌مال‌الان» را برای مردم زاهدان اجرا کرد.

در سال ۱۳۱۶، گوستائیان گروه تئاتر دیگری تشکیل داد. تعدادی از اعضای گروه تئاتر جدید او مانند صادق

بهرامی، شوکتی، خیرخواه و شاهپریان در سالهای بعد از چهره‌های مشهور تئاتر ایران شدند.

گوستانیان برای سال ۱۳۱۶، نمایشنامه «زن مجهول» نوشته «آلکساندر بیسون» را که با یاری گرمسیری به فارسی ترجمه کرده بود برگزید. او بارها نمایشنامه «زن مجهول» را در سالن‌های تئاتر شهرهای مختلف اروپا و خاورمیانه به روی صحنه آورده بود. گوستانیان برای این نمایشنامه، به تبلیغ پرداخت، پوستری تهیه کرد که او و همسرش و همچنین پاره‌ای از شهرهائی را که این نمایشنامه را در آنها اجرا کرده بود، معرفی می‌کرد. پوستر مزبور حاوی نکات جالبی به شرح زیر بود^{۱۲}: «خواتین محترمه، آقایان محترم، بشارت مهم، نمایش باشکوه یک شب تاریخی یکشب فراموش نشدنی، شب جمعه ۲۵ تیرماه ۱۳۱۶ - بشتابید که اولین پیس با عظمت درام بزبان فارسی «زن مجهول» اخلاقی و ادبی بوسیله آکتریس و آکتران زبردست در سالن شیر و خورشید در چهار پرده بمعرض نمایش گذارده میشود، آنچه بخواهیم در توصیف و تعریف این پیس با روح و جذاب بنویسیم کم است.

« همینقدر اکتفا میکنیم به اینکه بگوئیم این پیس در اغلب شهرهای معظم اروپا مانند لندن، پاریس بمعرض نمایش گذارده شده و عالم را از شهرت و معروفیت عظمت خود پر نموده است؛ این پیس بتوسط یکی از نویسندگان دانشمند ایرانی از فرانسه بزبان فارسی ترجمه شده است؛ تمام ملاحظت و شیرینی که در اصل فرانسه داشته در زبان فارسی دوچندان شده است؛ تشریف بیاورید و با چشم خود ملاحظه فرمائید که شنیدن کی بود مانند دیدن، غفلت موجب

پشیمانی است.

«شروع نمایش ساعت ۸ پ۰ بعد از ظهر مدیر مسئول و رؤیسور م. گوستائیان».

از نیمه دوم سال ۱۳۱۶، گوستائیان سالن سیرک تهران را (سیرک تهران در خیابان فردوسی مقابل ساختمان فعلی فروشگاه شهر و روستا واقع شده بود) برای اجرای نمایشنامه‌های خود انتخاب کرد.

در سال ۱۳۱۶ نمایشنامه «اتللو»^۳ به وسیله استپان سیمونیان با کمک علی اصغر گرمسیری به فارسی ترجمه شد. سیمونیان ترجمه نمایشنامه «اتللو» را به گوستائیان اهدا کرد. در حاشیه صفحه اول نمایشنامه مزبور سیمونیان این جمله را به خط خود نوشته است: «این پیش را به آقای قسطنیان آرتیست معروف هدیه می‌دهم و مشارالیه اختیاردار این پیس است، مترجم استپان سیمونیان ۲۳ آذر ۱۳۱۶». گوستائیان نمایشنامه «اتللو» را آماده اجرا کرد و در روز پنج‌شنبه دوازدهم آبان ماه ۱۳۱۶ در سالن سیرک تهران به روی صحنه آورد. نقش «اتللو» را گوستائیان و نقش «دزدمونا» را همسرش خانم گوستائیان ایفا می‌کردند. سایر نقش‌آفرینان این نمایشنامه عبارت بودند از: خانم نیکتاج صبری و آقایان م. عقاب، فرهاد (آرا)، صادق بهرامی، شوکتی، افشار، زرندی، توذری و...

در اواخر آبان ماه ۱۳۱۶، گوستائیان مجدداً نمایشنامه «زن مجهول» را در سالن سیرک تهران اجرا کرد و برای این نمایشنامه علاوه بر پوستر، بروشوری نیز چاپ کرد^۴. او در این بروشور دوشیزگان و بانوان را تشویق به دیدن نمایشنامه «زن مجهول» می‌کرد. در بروشور مزبور نوشته

شده بود: «زن مجهول» - این پیس در تمام پایتخت‌های بزرگ دنیا بالنسبه مختلف بمعرض نمایش گذارده شده است؛ «زن مجهول» از جنبه اخلاقی ممتاز است، زیرا که درس عبرت و اندرز مفیدی بدختران و زنان جوان میدهد؛ زن مجهول از نظر ادبی عالی است، چه آنکه نویسنده بزرگی که در تمام دنیا سرشناس است پیس آنرا برشته تحریر درآورده - آقای قسطنیانیان آنرا ترجمه نموده و نیز بوسیله آقای گرمسیری با سلیقه مخصوص در قالب عبارات فارسی ریخته است.

«زن مجهول از لحاظ صنعتی درجه اول است: باین سبب که تحت نظر صنعتی آقای م. قسطنیانیان آرتیست مشهور ایرانی روی صحنه خواهد آمد و علاوه بر اینکه خانم و آقای قسطنیانیان شخصاً در این نمایش شرکت خواهند نمود، جمعی از آرتیستهای منتخبه طهران نیز رلهای مهم این نمایش را ایفا خواهند کرد.

«اهمیت آرتیستی قسطنیانیان و خانم ایشان باندازم ایست که در پاریس، لندن، منچستر، مارسیل، مسکو، قاهره، بیروت و اکثر شهرهای مهم شرق و غرب رلهای اول را بعهده گرفته و کسب موفقیت کاملی نموده‌اند».

نمایشنامه «زن مجهول» در چهار پرده، روز پنجشنبه بیست و هفتم آبان ماه ۱۳۱۶، در سالن سیرک تهران به روی صحنه آورده شد^{۱۵}، و به گرمی از آن استقبال به عمل آمد. نقش آفرینان این نمایشنامه عبارت بودند از: خانم گوستانیان در نقش ژاکلین (زن مجهول)، دوشیزه همایون در نقش روزا، بانو خرمی در نقش فلیسه (Flise)، آقای گوستانیان در نقش ریموند Raimond (وکیل مدافع)، آقای شاهپریان در نقش فردریک لاروک (Fredrik Larok)، فرهاد (آرا) در نقش

فلریو Flerio (پدر رایموند)، صادق بهرامی، در نقش بریسار Briaar (کمیک فرانسوی). غ. نقشینه در نقش رئیس محکمه، غ. م. مفیدی در نقش ویکتور شاکه (Victor Shake)، ح. خ (خیر خواه) در نقش دکتر شنل (Shenel)، مسیب قبادی در نقش مرویل (Morvil)، گلشانی در نقش منشی محکمه، ع. شوکتی. در نقش مدعی الموم، ح. نوری در نقش نوئل (Noel)، ا. زرنندی در نقش پیشخدمت محکمه. بهای بلیط این نمایشنامه ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۳۰ و ۵۰ ریال بود.

چون از نمایشنامه «زن مجهول» به خوبی استقبال شد، پانزده روز دیگر یعنی روز شنبه سیزدهم آذرماه که مصادف با شب عید فطر بود، در سالن سیرک تهران مجدداً اجرا گردید، برای اجرای دوم، پوستر جدید تهیه نگردید، بلکه در پوستر قبلی تغییراتی داده شد، بر روی کلمه اولین، خط کشیده، بالای آن کلمه دومین نوشته شد، و بر روی تاریخ اجرا که پنجشنبه بیست و هفتم (شب جمعه ۲۸) آبان بود، خط کشیده این جمله را نوشتند^{۱۶}: «روز شنبه ۱۳ آذر (شب عید فطر) در محل سیرک طهران». و پوستر مزبور به همین صورت درآمد: «برای دومین دفعه به زبان فارسی زن مجهول درام در ۴ پرده تصنیف نویسنده معروف الکساندر بیسون، ساعت ۸ بعد از ظهر روز شنبه ۱۳ آذر (شب عید فطر) در محل سیرک طهران».

گوستانیان برای اجرای دوم نمایشنامه «زن مجهول»، بروشورهائی تهیه کرد که علاوه بر چاپ عکس خود و همسرش خانم گوستانیان،، مطلبی به این شرح در آن درج گردیده بود^{۱۷}: «بنا بتقاضای جمعی از هواخواهان صنعت و اخلاق، نمایش فارسی زن مجهول نگارش الکساندر بیسون فرانسوی

— شب عید فطر روز شنبه ۱۳ آذرماه ساعت ۸ بعد از ظهر تحت مراقبت آرتیست معروف ایرانی آقای قسطنیان باشتراک اکثریس مشهور و زبردست (مادام قسطنیان) و جمعی از بهترین آرتیستهای منتخبه طهران در نمایشگاه سیرک طهران تجدید میشود.

«رل زن مجهول بمعده خانم قسطنیان و وکیل مدافع را آقای قسطنیان ایفا خواهند نمود. از کسانیکه بار اول این درام مهیج را مشاهده نموده‌اند، چگونگی نمایش را سؤال بفرمائید تا باین حقیقت معترف شوید که غفلت باعث ندامت است.»

گوستانیان سپس نمایشنامه «اتللو» را چند بار دیگر به روی صحنه آورد. نمایشنامه مزبور در نیمه اول آذرماه در سالن سیرک تهران اجرا گردید و به علت استقبال بسیار و تشویق دوستداران هنر تئاتر، نمایشنامه «اتللو» دو بار دیگر نمایش داده شد: بار اول در اوایل بهمن ماه و بار دوم در ششم اسفندماه. آخرین نمایشنامه‌ای که در سال ۱۳۱۶ به وسیله گوستانیان در تهران اجرا گردید، نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» بود که در اواسط اسفندماه به روی صحنه آورده شد. سالهای ۱۳۱۷، ۱۳۱۸ و ۱۳۱۹ سالهای رکود تئاتر گوستانیان بود. در طی سالهای مزبور، گوستانیان هر سال پیش از چند نمایشنامه اجرا نکرده است.

در بیست و دوم فروردین ماه ۱۳۱۷، به نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» مجدداً اجازه نمایش داده شد. در این سال نیز همانند سالهای پیش، به نمایشنامه‌ها فقط اجازه یکبار اجرا داده می‌شد و جمله «برای یکمرتبه (یکشب) نمایش بلامانع است»، بر روی صفحات کلیه نمایشنامه‌هایی که اجازه

اجرا کسب کرده بودند مشاهده می‌گردد.
نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» در سالهای مختلف،
بارها به زبان فارسی به شرح زیر به وسیله گوستانیان نمایش
داده شده است:

اسفندماه ۱۳۱۶ در رشت، مهرماه ۱۳۱۹ در تهران،
اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ در سالن سینما پالاس تهران، ابان ماه
۱۳۲۲ هفت شب در تماشاخانه هنر، خردادماه ۱۳۲۳ هفت
شب به زبان فارسی و یک شب به زبان ارمنی در تماشاخانه
کشور، اسفند ماه ۱۳۲۳ هفت شب در تماشاخانه هنر، و
فروردین ماه ۱۳۲۵ در باشگاه سینا.

نمایشنامه «زن مجهول» نوشته «آلکساندر بیسون» نیز
به کارگردانی گوستانیان، چندین بار به زبانهای فارسی و
ارمنی در تهران و شهرستانها به شرح زیر به روی صحنه
آورده شد:

در روز سه‌شنبه دوم خردادماه ۱۳۱۸ در سالن سیرک
تهران با نقش‌آفرینی شاهپریان، امیر شریفی، فرهاد (آرا)،
صادق بهرامی، شوکتی، ح. خ. (خیرخواه) گوستانیان، خانم
گوستانیان و تعدادی دیگر از هنرمندان تئاتر؛ در اردیبهشت
ماه ۱۳۲۱ در باشگاه ارامنه تهران به زبان ارمنی؛ اسفندماه
۱۳۲۵ در باشگاه سینا به زبان ارمنی، اردیبهشت ماه ۱۳۲۸
در آبادان به زبان ارمنی.

در طی سالهای ۱۳۱۶ تا ۱۳۱۹، در پوسترهائی که برای
نمایشنامه‌ها تهیه می‌گردید، علاوه بر نوشتن روز و تاریخ
اجرا، شب اجرا نیز نوشته می‌شد. در پوستر نمایشنامه «زن
مجهول» که در سال ۱۳۱۶ تهیه گردیده بود نوشته شده بود:
«برای دومین دفعه - بزبان فارسی - زن مجهول - در ساعت

۸ بعد از ظهر پنج‌شنبه بیست و هفتم (شب جمعه ۲۸) آبان ماه ۱۳۱۶». و همچنین در پوستری که در سال ۱۳۱۸ تهیه شده بود، تاریخ اجرای نمایشنامه را به این شرح نوشته بود: «(روز سه‌شنبه) شب چهارشنبه دوم خردادماه ۱۳۱۸ در سالن سیرک تهران».

سال ۱۳۲۰ آغاز گردید، ولی سایه‌ای سهمگین بر فضای تئاتر تهران سنگینی می‌کرد. ماه‌ها بدون کوچکترین فعالیت هنری سپری می‌گردید تا آنکه در آذرماه مجدداً فعالیت هنری آغاز گردید و دست‌اندرکاران تئاتر در صدد کسب اجازه برای اجرای نمایشنامه‌ها برآمدند. در این سال، دستور دولت وقت که به مدت چهار سال ارمنیان ایران را از اجرای نمایشنامه به زبان ارمنی بازمی‌داشت لغو شد و در پانزدهم آذرماه ۱۳۲۰ اداره کل نگارش وزارت فرهنگ اجازه داد که نمایشنامه «زن مخوف» اثر سوفی بلو (Soffi Bolo) در باشگاه آرامنه تهران اجرا گردد.

گوستانیان کلیه نمایشنامه‌های خود را در سال ۱۳۲۰، در باشگاه آرامنه، به روی صحنه آورده‌است. اداره کل نگارش بر روی برگ آخر نمایشنامه «زن مخوف» نوشته است: «نمایش پیس (زن مخوف) برای يك برنامه «دو شب» در باشگاه آرامنه فقط جهت آرامنه بـزبان ارمنی... مانعی ندارد». بدینگونه روز شنبه ۲۷ دی ماه ۱۳۲۰، نمایشنامه «زن مخوف» که به وسیله خانم گوستانیان ترجمه شده بود در باشگاه آرامنه تهران در چهار پرده به زبان ارمنی و به کارگردانی خانم گوستانیان اجرا گردید.

خانم گوستانیان ظاهراً نخستین بانوی کارگردان ایرانی است که نمایشنامه‌ای را به روی صحنه آورد و با استقبال

دوستاناران هنر تئاتر مواجه گردید. نقش آفرینان نمایشنامه «زن مخوف» عبارت بودند از: خانم گوستانیان در نقش لیدا باولونا (Lida Bavlovna)، دوشیزه خاچاتوریان در نقش ژنیا، خانم ژ. مانار در نقش آنا واسیلونا (Anna Vasilovna)، واهان آقامالیان، در نقش بالزاکوف (Balzagof) هنرپیشه، خانم ژ. سارواریان، در نقش سووسکایا (Sovoskaia) هنرپیشه، گوستانیان در نقش یوگنی پتروویچ (Yergeni Petrovich)، والودیا گوستانیان (فرزند گوستانیان) در نقش نیکلا پتروویچ، خ. مانار، در نقش دائی میخائیل، آ. هوسپیان در نقش شاهزاده بلیودگین در این سال، گوستانیان گروه تئاتری ترتیب داد و نام «گروه هنرپیشگان دراماتیک ارمنی» را برای گروه تئاتر خود برگزید و نمایشنامه تریلیبی (Trilbi) را روز یکشنبه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۰ در باشگاه ارمنه در پنج پرده و یک تابلو، به کارگردانی خود اجرا کرد، از اجرای این نمایشنامه نیز همانند، اجرای نمایشنامه قبلی به گرمی استقبال شد. نقش آفرینان نمایشنامه «تسرلیبی» عبارت بودند از: خانم گوستانیان در نقش تریلیبی، خانم پارکوهی، در نقش میمیش (Mimish)، آقایان هامبارتسوم در نقش زوزو (Zozo)، آ. هوهانسیان (Hovhanesian) در نقش بیلی (bili) نقاش، واهان آقامالیان، در نقش وافی (vali) نقاش، هامو (Hamo) در نقش ساندی (Sandi) نقاش، گوستانیان در نقش سونگلیا (Sevenglia)، گک. مانار در نقش ژگو (Gego) موسیقیدان. و، تاتووسیان (Tatevoaian) در نقش، دائی ونیار (Veniar)، خانم ژ. مانار در نقش لیدی بگود Begod - (مادر بیلی)، والودیا گوستانیان (فرزند گوستانیان) در نقش توماش بگود Tomash Begod - (عموی بیلی).

در روز پنجشنبه بیست و چهارم اسفندماه ۱۳۲۰،

نمایشنامه «اتللو» به کارگردانی گوستانیان و نقش‌آفرینی بازیگران «گروه هنرپیشگان دراماتیک ارمنی» در باشگاه آرامنه به روی صحنه آورده شد.

این احتمال وجود دارد که در سال ۱۳۲۰ اجازه اجرای نمایشنامه «خانواده فنا شده» اثر «نوه ژین» به زبان فارسی به گوستانیان داده نشده است، چون به نمایشنامه مزبور که به وسیله گوستانیان و الماسی به فارسی ترجمه شده و در خردادماه ۱۳۱۵ در شهرهای مختلف استان گیلان به زبان فارسی نمایش داده شده بود، در سال ۱۳۲۰ فقط اجازه اجرا به زبان ارمنی داده شد.

در سال ۱۳۲۱ گوستانیان علاوه بر نمایشنامه‌هایی که به زبان ارمنی اجرا کرد، نمایشنامه‌هایی نیز به زبان فارسی به روی صحنه آورد، توضیح آنکه در اردیبهشت ماه و خرداد ماه ۱۳۲۱، چهار نمایشنامه به کارگردانی گوستانیان در تهران اجرا گردید که عبارتند از: نمایشنامه‌های «اتللو» به زبان فارسی در سالن سینما پالاس (واقع در چهارراه استانبول محل فعلی پاساژ کویتی‌ها)، زن مجهول به زبان ارمنی در باشگاه آرامنه، «عروسی کدخدا احمد» به زبان فارسی در سالن سینما پالاس، و «آرشین مال‌آلان» به زبان ارمنی در باشگاه آرامنه. همچنین در بهمن و اسفند ماه ۱۳۲۱، گوستانیان ابتدا نمایشنامه «تایفون»، سپس نمایشنامه «خانم کاملیا» یا «مادام کاملیا» اثر آلکساندر دوما (پسر) را به زبان ارمنی در باشگاه آرامنه اجرا کرد.

گوستانیان در سال ۱۳۲۲ دو گروه تئاتر مجزا از یکدیگر داشت. گروه نخست مرکب از بازیگران ارمنی بود که تحت عنوان هنرپیشگان دراماتیک ارمنی، نمایشنامه‌هایی به زبان

ارمنی به روی صحنه آوردند. گروه دوم از هنرمندانی تشکیل شده بود که نمایشنامه به زبان فارسی اجرا می‌کردند. گوستانیان ضمناً کلاسی برای آموزش «هنرهای دراماتیک، تشکیل داده و به آموزش علاقمندان به هنر تئاتر پرداخت، و در پاره‌ای از نمایشنامه‌هایی که اجرا کرد تعدادی از هنر-جویان مزبور را شرکت داد.

اسامی تمامی هنرمندانی که با گوستانیان همکاری می‌کردند دقیقاً مشخص نیست. نام برخی از آنان در پوستره‌های نمایشنامه‌هایی که نقش‌آفرینی کرده‌اند، دیده می‌شود. در یادداشت‌های گوستانیان، اسامی بازیگران دو نمایشنامه به نامهای «زن مجهول» و «خانواده فنا شده» مشاهده می‌گردد. گوستانیان بارها این دو نمایشنامه را به زبان فارسی اجرا کرده است، ولی معلوم نیست این هنرمندان در چه سالی در این نمایشنامه‌ها نقش‌آفرینی کرده‌اند. اسامی نقش‌آفرینان نمایشنامه «خانواده فنا شده» به ترتیبی که گوستانیان نوشته است عبارتند از:

بازیکنان	سن بازیگر	نقش‌آفرین
کاتورسف	۴۸ ساله	ع. زاهدی
ولتدنیا	زن کاتورسف ۴۰ ساله	بانو صفوی
ویدالیا	پسر کاتورسف ۲۰ ساله	آقای الماسی
آنا	دختر کاتورسف ۱۷ ساله	زینت
لیدرچکا	دختر کاتورسف ۷ ساله	ثریا
مینادورا	کلفت کاتورسف ۶۰ ساله	احمدی
باروسف	برادرزن کاتورسف ۶۰ ساله	مصفا

بازیکنان	سن بازیگر	نقش آفرین
والودیا	دوست ویدالیا ۲۲ ساله	ه. زاهدی
سنگینا	معلم ویدالیا ۲۸ ساله	چهره آزاد
دلگینا	معلم لیدوچکا ۲۲ ساله	مورین
	افسر زندان ۳۲ ساله	مسعودی

نقش آفرینان نمایشنامه «زن مجهول» اثر آلکساندر بیسون فرانسوی عبارتند از:

اشخاص	سمت	نقش آفرین
فلور	شوهر	رخشانی
رایمون	پسر	محزون
نوئل	دوست	مسعودزادگان
شنل	دکتر	سنخی
ویکتور	شاهد	محمدی
مرویل	شاهد	تهرانچی
بریسار	شاهد	مجیدی
ژان فونته	شاهد	خواجوی
ژاکلین	حاکم	کوره چیان
هلن	زن	تامارا
لاروکه	دوست رایمون	شهرزاد
	شوهر دوم ژاکلین	محسنی

گوستانیان تعداد هشت نمایشنامه در سال ۱۳۲۲ به اجرا درآورد. از این هشت نمایشنامه، تعداد شش نمایشنامه به

زبان ارمنی و تعداد دو نمایشنامه به زبان فارسی بود. دو نمایشنامه در باشگاه آرامنه، پنج نمایشنامه در تماشاخانه هنر (واقع در خیابان لاله‌زار کوچه سینما ملی جنب سینما ملی ساختمان قبلی کافه قنساری) و یک نمایشنامه در سالن سینما تهران به روی صحنه آمده است.

گوستائیان در همین سال ۱۳۲۲، نمایشنامه «فرشته خوشبخت» اثر فرد (Fred) انگلیسی را یکبار در خرداد ماه و بار دیگر در شهریور ماه در باشگاه آرامنه به زبان ارمنی اجرا کرد. و در بهمن ماه ۱۳۲۲، درام «برای شرف» اثر «شیروانزاده» را که به وسیله سروری و مهدی امینی به فارسی ترجمه شده بود، در چهار پرده به روی صحنه آورد. گوستائیان در سالن ۱۳۲۳ بر فعالیت هنری خود افزود، و تعداد دوازده نمایشنامه در سالن‌های سینما تئاتر نادری (واقع در خیابان نادری کوچه شاهرخ سالن تئاتر زرتشتیان که تبدیل به سینما تئاتر شده بود)، تماشاخانه فرهنگ، باشگاه آرامنه و تماشاخانه هنر نمایش داد.

در این سالها استقبال هنردوستان تهرانی از تئاتر سبب گردید که سالن‌های بیشتری به تئاتر اختصاص داده شود، و دست‌اندرکاران و کارگردانان تئاتر برای اجرای نمایشنامه‌های خود دچار مضیقه سالن نگردند. گرچه در این سال‌ها، پاره‌ای از گروه‌های سیاسی، در قالب تئاتر به تبلیغ ایدئولوژی مورد نظر خود پرداختند، ولی هنر تئاتر در میان مردم از مکان ویژه‌ای برخوردار بود.

از سال ۱۳۲۲ به بعد نکته‌ای بسیار شایان توجه جلب نظر می‌کند و آن گرایش توده مردم به هنر تئاتر است. توضیح اینکه از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۲، به اکثر نمایشنامه‌ها،

اجازه اجرای يك يا حداكثر دو شب داده می‌شد. سبب آن معلوم نیست. ولی به هر حال کلیه نمایشنامه‌هایی که از سال ۱۳۱۱ به اداره انطباعات و سپس در سالهای بعد به اداره کل نگارش برای کسب مجوز ارائه می‌گردید، ادارات مزبور ضمن صدور اجازه نمایش این جمله را برای کلیه نمایشنامه‌ها قید می‌کردند: «اجازه نمایش آن بزبان .... برای يك مرتبه بمدت ۴ ماه مانعی ندارد در صورت تجدید محتاج اجازه ثانوی است». هنرمندان مدت‌ها تمرین می‌کردند، نمایشنامه‌ای را با هزاران مشقت و کمبود امکانات، آماده اجرا می‌کردند و مورد استقبال دوستداران تئاتر قرار می‌گرفتند، ولی اجازه داشتند فقط «يك مرتبه» اجرا کنند. اما از سال ۱۳۲۲، نخست نمایشنامه «عروسی کدخدا احمد» به مدت هفت شب اجازه اجرا یافت و سپس در سال ۱۳۲۳ به نمایشنامه‌های «عروسی کدخدا احمد» و «جزای خدائی» به هر يك، هفت شب متوالی اجازه اجرا دادند، و این تحولی بود شایان توجه در تئاتر حرفه‌ای تهران.

در سال ۱۳۲۴ به عللی که سبب آن مشخص نیست، گوستانیان دچار کم‌کاری گردید. او در این سال، پنج نمایشنامه به روی صحنه آورد، يك نمایشنامه به زبان فارسی و چهار نمایشنامه به زبان ارمنی.

از سال ۱۳۲۵، افزون بر سالن‌هایی که در سالهای پیش، در آنها نمایشنامه اجرا می‌گردید، سالن باشگاه سینا نیز (واقع در خیابان نادری، خیابان جمهوری اسلامی فعلی، کوچه نوبهار) در اختیار تهیه‌کنندگان و کارگردانان تئاتر قرار گرفت. در این سال گوستانیان مجدداً بر تلاش خود افزود و تعداد پنج نمایشنامه به زبان فارسی (دو نمایشنامه

آن دو بار اجرا گردید) و چهار نمایشنامه به زبان ارمنی به روی صحنه آورد. در سال ۱۳۲۵ نمایشنامه «فرزند میهن» که به وسیله سروان محمود زند کریمی نگارش یافته بود، دو بار به کارگردانی گوستانیان به زبان فارسی به روی صحنه آورده شد که از محل و روز اجرای آن آگاه نیستیم. این نمایشنامه بار اول در تیرماه و بار دوم در آبان ماه ۱۳۲۵ اجرا گردیده است.

نمایشنامه‌هایی که در این سال به زبان ارمنی اجرا شده است عبارتند از: نمایشنامه «افسانه» اثر میشا مانولیان درام در یک پرده در اردیبهشت ماه در سالن سینما تئاتر نادری، نمایشنامه «تایفون» اثر «کیسکیل» آلمانی درام در چهار پرده در شهریور ماه در سالن سینما تئاتر گیتی (این نمایشنامه مجدداً در اسفند ماه در باشگاه سینا اجرا شد). از سال ۱۳۲۶ اندک اندک از فعالیت هنری گوستانیان کاسته شد. او در سال ۱۳۲۶، نمایشنامه کم‌دی «اسرار کوکب خانم» را که از نمایشنامه‌های دیگر اقتباس کرده و در سه پرده به زبان فارسی تهیه و تنظیم کرده بود، ابتدا در تهران در سالن سینما تئاتر فرهنگ به مدت چند شب و سپس در شهرهای همدان و کرمانشاه اجرا کرد. گوستانیان در این سال سه نمایشنامه به زبان ارمنی نیز در باشگاه آرامنه تهران به روی صحنه آورده است.

با مروری بر نمایشنامه‌هایی که در طی سالهای ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۹ به وسیله گوستانیان و سایر دست‌اندرکاران تئاتر اجرا گردیده است، چنین استنباط می‌شود که کارگردانان تئاتر به‌سختی قادر به تهیه نمایشنامه بودند و نویسندگان ایرانی به ندرت نمایشنامه‌ای می‌نوشتند، و تعداد کسانی که

نمایشنامه‌ای را به زبان فارسی ترجمه می‌کردند، بسیار اندک بود. به ناچار کارگردانان تئاتر يك نمایشنامه را در سالهای مختلف بارها به روی صحنه می‌آوردند. چنانکه یکی از نمایشنامه‌هایی که در تهران و شهرستانها بارها به وسیله گوستانیان اجرا شد نمایشنامه «اتللو» بود. گوستانیان در فروردین ماه سالهای ۱۳۲۷ و ۱۳۲۸ نمایشنامه «اتللو» را در سینما تاج آبادان به زبان فارسی نمایش داد، و در دهم اردیبهشت ماه ۱۳۲۸، نمایشنامه «مادام ایکس» را به زبان ارمنی در سینما تاج آبادان بر روی صحنه آورد.^۲

آخرین سالی که از فعالیت‌های هنری گوستانیان آگاهیم سال ۱۳۲۹ است. گوستانیان در اواخر سال ۱۳۲۹ در کشور هندوستان بسر می‌برد. او به اتفاق همسرش که در تمام نمایشنامه‌هایی که در طی چند دهه اجرا کرده بود، یار و همدم و همکارش بود، برای اجرای چند نمایشنامه به شهر کلکته عزیمت کرده بود. ره‌آور گوستانیان و همسرش، برای ارمنیان هندوستان، خصوصاً ارمنیان کلکته، نمایشنامه «ملیکی آقچیگک» (Meliki Aghchigo) بود. شاید این آخرین باری بود که آن دو بر روی سن تئاتر ظاهر شده‌اند، چون پس از اجرای این نمایشنامه، از فعالیت‌های هنری آنان دیگر اطلاعی در دست نیست. در این نمایشنامه، گوستانیان نقش سلیمان بیگک افسر ارشد ارتش عثمانی، و همسرش، مارگو گوستانیان، نقش گایانه (Gaiano)، دختر ملیک را ایفا می‌کردند. سایر نقش‌آفرینان نمایشنامه مزبور عبارت بودند از: خانها، ه. امیرخانیان، در نقش آنا زوجه ملیک، ا- گریگوری در نقش ماری، دوست آنا، ر- امیرخانیان در نقش نازلو (Nazlo) دختر دیوانه، ن. مارتین در نقش نارگیس، س میرزا-سان در

نقش هاماسپیور (Hamaspior) . ج، گرگوری، در نقش، آرمنوهی (Armenohi) و. مارتین در نقش مانوشاگ (Manosbag) ب. گرگوری، در نقش، گلناز. ج - مارتین، در نقش سیرانوش. و. گرگوری، در نقش دزاقیگ (Dzaghiq) ، ا. آسیا، در نقش، لوسیگ (Losiq) ، و آقایان، پطروسیان در نقش جلال، نامزد ارمنی گایانه، ر. داوید، در نقش ماناس، چریک شجاع. ز. هانانیان، در نقش ملیک آوان، برادر آنا، ج. گرگوری، در نقش پیک ماناس، س. خاچاتور، در نقش اوهان، کدخدای روستا، ز، کاراپت در نقش احمد افسر بیگ.

نمایشنامه «ملیکی آچیگ» ساعت شش بعد از ظهر روز یازدهم فوریه سال ۱۹۵۱ برابر با ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۹ در سالن کالج ارمنیان شهر کلکته به روی صحنه آورده شده است.

منابع و مأخذ

- ۱- فرهنگ Sovedagan Hayasdani Hanragidaran ، جلد پنجم نوشته
ب. هراکیمیان ایروان ۱۹۵۶.
- ۲- فرهنگ Gensagragan Baravan (گنساگران باراران)، نوشته
کارنیک استپاتیان صفحات ۱۲۷ و ۱۲۸، ایروان ۱۹۵۸.
- ۳- تصویر شماره ۱
- ۴- تصویر شماره ۲
- ۵- تصویر شماره ۳
- ۶- تصویر شماره ۴
- ۷- تصویر شماره ۵
- ۸- تصویر شماره ۶
- ۹- تصویر شماره ۷
- ۱۰- تاریخ موسیقی، سعدی حسینی، جلد دوم از رمانتیسیم تا دوره
معاصر صفحه ۱۵۸، از انتشارات بنگاه مطبوعاتی صفی‌علیشاه، چاپ دوم
۱۳۶۴.
- ۱۱- تصویر شماره ۸
- ۱۲- تصویر شماره ۹
- ۱۳- تصویر شماره ۱۰
- ۱۴- تصویر شماره ۱۱
- ۱۵- تصویر شماره ۱۲
- ۱۶- تصویر شماره ۱۳
- ۱۷- تصویر شماره ۱۴
- ۱۸- تصویر شماره ۱۵
- ۱۹- تصویر شماره ۱۶
- ۲۰- تصویر شماره ۱۷
- ۲۱- تصویر شماره ۱۸

30 ՀԱՅ ԵՐԵՎԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

ՀՐԱՆՈՒՄՆԵՐ
ԵՐԿԱՑՈՒՄ
ՅԱՌ ՅԵՐԱՍՏՆԵՐ ՈՒՅԵՐՈՒ

ԲՈՒՅՐԻՆ ԳԵՐԻՐՈՒՄ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ
ԶԵՆ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿՈՄՍՏՐԱԿՏԱՆԻ ՄԻՔՐՈՔԻՆԵՐԻ

Կիսը
91
Էջերով

Ս. Ա. ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ

Նպաստի դեպատեղակի Տիգրան Խոնքիարյան - Կոստանյանի տրույթի դեպատեղակի Օր. Սոխ. Կոստանյանի նպաստի Գր. Կոստանյանի, դեպատեղակի Պր. Բ. Մարտիանի, Պր. Տիգրան Խոնքիարյանի, պրոֆ. Կոստանյանի և ուրիշների
ԿԵ ԵՐԿԱՑՈՒՄԸ ԱՐԱՄԵՆ ՊԵՐՏՏԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ

ԳՐ. Պ. ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ
ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ

ՍԱՄԱՌՆ

ԳՐ. ՍՊՆՆԻՔԱՆԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

ՅՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ

ՅՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ
 ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ
 ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ
 ԿՈՍՏԱՆՅԱՆԻ ԲԵՆԱՑ ԴՐԱՑ ԲԵՐՏՏԱՆԻ ԿՈՂԱԿԱՌՈՒՄ

ԳՐ. ՍՊՆՆԻՔԱՆԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

ԳՐ. ՍՊՆՆԻՔԱՆԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

ԳՐ. ՍՊՆՆԻՔԱՆԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

ԳՐ. ՍՊՆՆԻՔԱՆԱՆ
Կ. ԿԱՅԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԿՆԵՐ

SHIMBURI
WAS HANILLI

پرتال جامع علوم انسانی

Պր. Մ. Ե. ԿՈՒՆՅԱՆ

Պր. Մ. Ե. ԿՈՒՆՅԱՆ

Պր. Մ. Ե. ԿՈՒՆՅԱՆ

ՄԱՆ ԳՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆՆԵՐ ԿԵ ՔՐԻՍՏՈՍԻՒՄԻ ԱՍԿԵՆՆ ԻՆՏԵՐ ԿՈՄՍՈՒՆԻՏԻ ԲՈՒՆԵ ԳՐԱԾ
 ԻՐԱՑ ԲԱՐՈՒՄԻՔ ԵՎ ԻՐԱՏՐԱՆՆԵՐ ԳՐԱԾԸ ՄԵՐ ԿՈՒՆՅԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՆԻՏԻ

“ ԽՈՐՏԱԿԻԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ ”

(ԳՐԱ ԵՐԿՐՈՒՄ ԵՐՏՏԵՍՈՒՄԻՆԻՆԵՐ)

ՄԱՐԿ 1 ԱՐԿ. 201, ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՇՈՐՔ ՄԱՍՏՈՐ ԱՄԵՆԱՆԵՐ

ՄԱՐԿ 2 ԱՐԿ. 202, ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՇՈՐՔ ՄԱՍՏՈՐ ԱՄԵՆԱՆԵՐ

Այս պիեսը խոստովանում է
 «Պարզապես եւ վրոպեացի» ար-
 խանակի բարոյականութեան եւ
 երկրային մարտնչականութեան
 որ խոսարարութեամբ կործան
 ան զանազան դեմ է ար-
 ժանացի իր քարոզչի եւ
 խոսարարի դրոշմը: Գրուած
 է իսկ Լ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.

ՏՈՒՆԵՐԻ ՊՆԱՐԸ ԳՐԱՅԻՆՆԵՐ ԵՎ

Այս քարոզչական գրքի համար
 Ե. Կարյէ Ե. Կարյէ Ե. Կարյէ Ե. Կարյէ
 Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ
 Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ
 Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ
 Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ

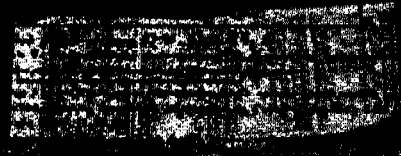
ԻՄՊՐԻՆՏ ԻՍ. ԿՈՒՆՅԱՆԻ

Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ
 Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ Կարյէ

۶

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
20
ԱՊՐԷԼ

ՔԱՐՏԻՆ ԳՐԱՄԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
20
ԱՊՐԷԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԳՈՍԱՅՈՒՆՆԵՐ ԲԻԼԸ
ԽՐԹԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐԱՍՏԱԿՆԵՐ ԽՐԱՄԸ
ԿԱՆՈՍԱԿԱՆՆԵՐ ԱՆՄԱՐԱՆ ԿՐՄԱՆ
Մ. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ-Ի

Խրթնական թիվը 97/98

Խրթնական թիվը 97/98

Ի ՎԵՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ԵՎ ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ ԳՐԱՄԱՅԻՆՆԵՐ ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ (ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ)
ԽՐԹԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐԱՍՏԱԿՆԵՐ ԽՐԱՄԸ

Քաղաքի անվան զբոսայգի ճեղքի մեջ մեծ պատասխանատվությամբ կրթությանը Խրթնական թիվը 97/98
և 100 անվան անդր ճեղքային թիվը 97/98 մեջ և խոստովան թիվը 97/98

Պր. ՎԱՐՄԱՆԻԱՆ ԿՐՄԱՆ
Խրթնական թիվը 97/98

Պր. ԱՅԵՆ ԿՐՄԱՆ ԿՐՄԱՆ
Խրթնական թիվը 97/98

Պր. Վ. ԿՐՄԱՆ
Խրթնական թիվը 97/98

ԴԱԻՎՃԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՎ ԿԱՍԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

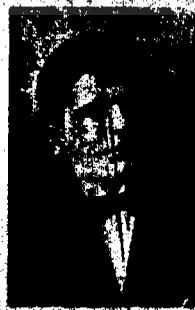
Ք. Կաղաքի անվան զբոսայգի ճեղքի մեջ մեծ պատասխանատվությամբ կրթությանը Խրթնական թիվը 97/98

Կրթությանը մեծ պատասխանատվությամբ կրթությանը Խրթնական թիվը 97/98
և 100 անվան անդր ճեղքային թիվը 97/98 մեջ և խոստովան թիվը 97/98

ԳԻՆ ԶԱՄԱՐՈՒՄ

ՔՐԹԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐԱՍՏԱԿՆԵՐ ԽՐԱՄԸ
ԽՐԹԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐԱՍՏԱԿՆԵՐ ԽՐԱՄԸ

Կրթությանը մեծ պատասխանատվությամբ կրթությանը Խրթնական թիվը 97/98
և 100 անվան անդր ճեղքային թիվը 97/98 մեջ և խոստովան թիվը 97/98

Պր. Ա. ԿՐՄԱՆ
Խրթնական թիվը 97/98

Կրթությանը մեծ պատասխանատվությամբ կրթությանը Խրթնական թիվը 97/98
և 100 անվան անդր ճեղքային թիվը 97/98 մեջ և խոստովան թիվը 97/98

ԵՐԵՎԱԿԱՆ ՓՈՍՏԻՆ ԱՂՇԱՍՊՐԱԿ

ՄԵՄ -- ՑԵՐԵԿՈՑ

ՊԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՆԵՐ ԵՎ ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՉԵՃԱՎՈՒԹՅԱՄ

Հանձնակարգի պատճառով

Մ. Ա. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

Պայտի պետականի

ՏԻ. Մ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՏՊ. ՉԻՆՎԱԿ (ԾԱՊԵՐԱ)

ԿԻՐԱԿԻ 16 ՅՈՒՆԻՍ

Պարտի ղեկավարի

ՏԻ. ԱՄԻ ՉԻՆՎԱԿԻ

(ԾԱՊԵՐԱ)

Երեսուցի զինամաս

ՈՐԻ Վ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՊԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՆԵՐ ԵՎ ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ
 ԶԻՆ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ
 ԶԻՆ. Չ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ
 ԶԻՆ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ
 ԶԻՆ. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ
 Զ. ՉԻՆՎԱԿ

Մասին անգամ քայքայ Արցախիցայ ձեյ Թե՛ պատճառաբանումը կը թե՛ղարկ ԲԻՅԸ. Նե՛վե՛թի՛ր
 (Գրվածքն արվածը անհատը 4 արտքից ինչո՛ք բարոյից կա իրաւապալն տարձը)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՐԻՏԱՍԱՆԴՐՈՒԹԻԻՆԸ

Մ. Ա. ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ (ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ)

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ
 ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

ՎՊԱՅՈՒՄԱՆ ՍԵՎՈՒՄԵՐ ԲԱՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

5.45

ՏՊ. ՉԻՆՎԱԿ (ԾԱՊԵՐԱ)

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

ՄԱՍԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ԿՈՍՏԱՆՆԱՆԻ

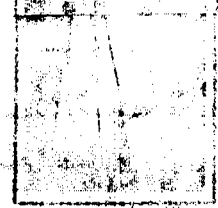
این کتاب را می توان

که در کتابخانه های عمومی و مدارس

تربیان فارسی

بزرگترین کتابخانه

آبان

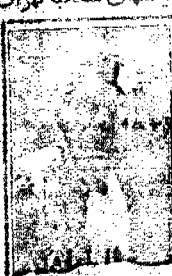
اتللو

تالیف: آقا قاسم بیگلری - تصحیح: آقا میرزا محمد علی بیگلری
تحت نظر و مراقبت آرتیست معروف ایرانی

این کتاب را می توان در کتابخانه های عمومی و مدارس
بزرگترین کتابخانه های عمومی و مدارس
تربیان فارسی

«(آقای قسطانیان)»

دینکجا خانم صیری
آقایان: حاج آقا بهرامی، شوکتی، افشاری، زرداری و جمعی آرتیستهای منتخبه تهران

در محل سیرك تهران

«(مختاران فردوسی)»

«(همای طیغ ما)»

۱۰ ریال ۱۵ ریال ۲۰ ریال ۳۰ ریال ۵۰ ریال

محل فروش: مطبعه چاپخانه و نشریات «مختاران فردوسی» تهران
شاره نایب - پلاک ۱۱۱ - تلفن ۳۱۱۱۱
مطبعه و نشریات «مختاران فردوسی» تهران
شاره نایب - پلاک ۱۱۱ - تلفن ۳۱۱۱۱

(زن مجهول)

این بیس در تمام پایتخت های بزرگ دنیا با سته مختلف بمرض نمایش گذارده شده است.

زن مجهول - از جنبه اخلاقی ممتاز است :

زیرا که درس عبرت و اندرز مفیدی بدختران و زنان جوان می دهد

زن مجهول - از نظر ادبی عالی است :

چه آنکه نویسنده بزرگ آن در دهه ۳۰ در دنیا سرشناس است بیس آنرا برشته تحریر در آورده

- آقای قسطنیان آنرا ترجمه کرده و نیز بوسیله آقای گرمسیری با سلیقه مخصوص در

قالب عبارات فارسی ریخته شده است .

زن مجهول - از لحاظ سندی درجه اول است :

باین سبب که تحت نظر صنعتی آقای م . قسطنیان آرتیست مشهور ایرانی روی سینه

خواهد آمد و علاوه بر اینکه خانم و آقای قسطنیان شخصا در این نمایش شرکت خواهند

نمود جمعی از آرتیستهای منتخبه طهران نیز در لهای مهم این نمایش را ایفاء خواهند کرد

اهمیت آرتیستی آقای قسطنیان و خانم ایشان با اندازه است که در پاریس - لندن - منچستر

مارسیل - مسکو - قاهره - بیروت و اکثر شهرهای مهم شرق و غرب ولهای اول را بعهده گرفته

و کسب موفقیت کاملی نموده اند .

* * *

در صفحات بعد عکسهایی از دو آرتیست نام برده شده - مشاهده خواهید فرمود که از

مهارت آنها در لهای گون تا گون نمونه ای بدست خواهد آمد .

برای اولین دفعه - بزبان فارسی

زن مجهول

درام در ۴ پرده

تصنیف نویسنده معروف فرانسه: الکساندر بیسون.

ساعت ۸ بعد از ظهر

پنجشنبه بیست هفتم (شب جمعه ۲۸) آبان ماه ۱۳۱۶.

در محل سیرک طهران

بهای بلیط: ۵۰ و ۳۰ و ۲۰ و ۱۵ و ۱۰ ریال.

لاله زار کافه لاله زار - قدس جورابچی - قدس شاهین - عکاسخانه وامبرانت

شاه آباد: دواخانه سیروس.

چهارراه حسن آباد اول شاهپور: دواخانه جاوید

چهارراه وزارت جنگ: دواخانه ملکینان.

چهارراه پهلوی مقابل کاخ همايونی - سیکار فروشی ماهرن.

چراغ برق: دواخانه یاستور - لسانی دیارمند.

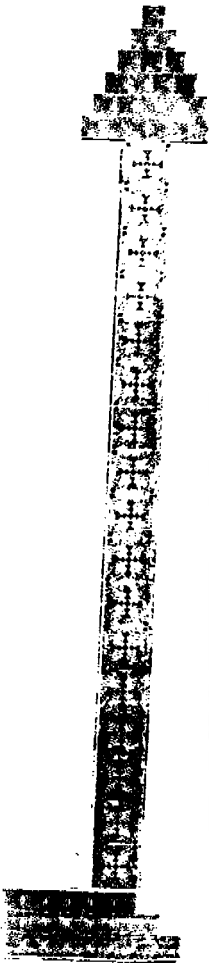
خیابان نادری (شاه) - دواخانه وجدان.

شب نمایش از ساعت پنج بعد از ظهر در همیشه نمایش

تیرت عدد ۳۷۲

محل فروش بلیط ها

جاخانه حسین یافروزی

دومین
برای اولین دفعه - بزبان فارسی

زن مجهول

درام در ۴ پرده

تصنیف نویسنده معروف فرانسه: الکساندر بیسون

ساعت ۸ بعد از ظهر
روز شنبه ۱۳ آذر - (شب - شب - شب)
پنجشنبه بیستم هفتم (شب - شب - شب) آبان سال ۱۳۱۶

در محل سیرک طهران

بهای بلیط: ۵۰ و ۳۰ و ۲۰ و ۱۵ و ۱۰ ریال

لاله زار: کافه لاله زار - قدس جوراچی - قدس شاهین - عکاسخانه رامبرانت

شاه آباد: دواخانه سیروس

چهارراه: حسن آباد اول شاهپور: دواخانه جاوید

چهارراه وزارت جنگ: دواخانه ملکین

چهارراه بهلوی مقابل کاخ هما یونی - سیکار فروشی ماهری

چراغ برق: دواخانه یاستوو - سلمانی دیارمند

خیابان نادری (شاه) - دواخانه وجدان

شب نمایش از ساعت پنج بعد از ظهر در گیشه نمایش

تیت شد ۳۷۲

جاخانه حسین یاقرزاده

بنا بقضای جمعی از خواهران صنعت و ...

نمایش فواید
زن جهول

مکتوب
الکساندریسون فوانسوی

شب عید فطر روز شنبه ۱۳ آذر ساعت ۸ بعد از ظهر
تحت مراقب آرتیست معروف ایرانی آقای قسطنطیان

در راه ایشگاه سیرک طهران تجدید میشود

از کسانی که بار اول این مراسم را مشاهده نموده اند چگونگی نمایش
سوال بفرمایند تا باین حقیقت معترف شوید که قطعات بافت کلاهت
بافت ۱۰۰ - ۱۵ - ۶۰ - ۶۰ - ۵۰ و بافت

معین فروش بکلیلهای لاله وار، قفس شادری، قفس جوراچی، مکتبانه زاجرات
قنادی لاله زار - شاه آباد دواخانه - سروس اول خیابان شاهپور دواخانه چوبد
خوابان جیراج برق سلهای دارمندان دواخانه پانزور - چهار راه وزارت جنگ دواخانه ملکبان
چهار راه پهلوی سگار فروش داهره - خیابان نهدی (شاه) دواخانه وجدان

تلفن ۱۵ - ۶۰ - ۶۰ - ۵۰

Հ Ա Յ Ա Կ Ո Ւ Մ Բ

Կիրակի, 15 փետրւար 1942. թ. Քեհրան
 ՀԱՅ ԴՐՈՄ՝ԱՑԻՑ ԴԵՐՇՈՐՆՈՎԱՆ ԽՈՒՄԲԸ
 Ղեկավարութեամբ Մ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆԻ
 Կնեըկայացնէ ԳՐ. ԳԷՅԻ ՀՌՉԱԿԱԻՈՐ ԴՐԱՄԱՆ

„ՏՐԻԼԲԻ“

5 արար. և 1 պատկեր

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆԲ

Տրիլբի սֆերալ	տիկ. Մ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ
Միմիշ (մողեղ)	տիկ. ՓԱՐՔՈՒՂԻ
Նինիշ	օր. X
Զուզու	պ. ՀԱՄԱՐԱԶՈՒՄ
Դողօր	պ. X
Իրլի (նկարիչ)	պ. Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ
Տաֆի	պ. Վ. ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ
Սանդի	պ. ՀԱՄՕ
Սլնկալի (երաժիշտ)	պ. Մ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ
Փէկկօ	պ. Բ. ՄԱՆԱՐ
Տըէնկեղի	պ. ՂՏԱՐԱՆԴԻ
Զանեաի	պ. ՄԻՔԱՅԷԼ
Քէրիվինար	պ. Վ. ՔԱԴԵՈՍԵԱՆ
Լէդի բէգօտ (բիլիի մայրը)	տիկ. Ժ. ՄԱՆԱՐ
Քոմաս բէգօտ (Բիլիի ճօրեղբայրը)	պ. օրդի, Վ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

Սկիզբը ճիշտ ժամը 8-ին:

Րէժիսէօր Մ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

ԱԶԴ— Յաջորդ ներկայացումը, Կինդշաբթի, մարտ 12-ին,
 Վ. Շէքսպիրի «Օթէլլօ»:

Մեր համայնքը միշտ պահպանելու և զարգացնելու համար մենք պահանջում ենք ձեր անհրաժեշտ օգնությունը:

ԻՌՏՐԱՆ ԶՈՆՈՐ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՆՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԻՍՏՆԵՆԻ

„ՄԵՇՆ ՎԱՐԴԱՆ“

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵՇ ՏՂՆԻ ԱՌԻՒՆ

ՆԱԳ ԳԵՎԱՐՆԵՐ ԵՒ ԿԱԳՈՒՄՆԵՐ

ՎԱՐԴԱՆ ԳՐԱԳՈՒԼՆԵՐԻ խնդիրները լուրջ կ'աջակցենք: Կ. ԿՈՍՏԱՆԵՆՈՒ
 Ներքին գրքերը - կապը Կ. 100 թվով: Բ. ԳՐԱԳՈՒՄՆԵՐԻ ԳՐԱԳՈՒՄՆԵՐԻ ԿՈՍՏԱՆԵՆՈՒ
 Գրքերը օրինակներով կ'աջակցենք:
 Երևանիցը նախորդ ծախում են - կապիցի, զեղչառած կ'աջակցենք:
 Կ. Միշտ Միմասեանի ձեռք, իսկ ներկայացման պարագային կ'աջակցենք:
 Ժամը Ե-ից թանարանի կ'աջակցենք:

Բեմադրող՝ Կ. ԿՈՍՏԱՆԵՆՈՒ
 Բեմադրող՝ Կ. ԿՈՍՏԱՆԵՆՈՒ
 Կապը՝ Կ. ԿՈՍՏԱՆԵՆՈՒ, Բեմադրող

THE CINEMA

ON SATURDAY 30TH APRIL 1949
AT 6.30 P.M.

Mrs. **KOSTANIAN**

THE WELL-KNOWN ARMENIAN ACTOR,
WILL PRESENT THE WORLD FAMOUS
DRAMA

MADAME-X-

IN ARMENIAN

THE MAIN PART WILL BE PLAYED BY THE
FAMOUS ACTRESS

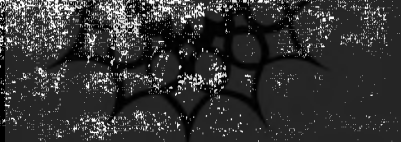
Mrs. **KOSTANIAN**

TICKETS, BALCONY - RLS. 50 & 30

STALLS - RLS. 50, 30 & 20.

SEATS MAY BE RESERVED AT THE TAU
CINEMA DAILY BETWEEN 6-9 P.M.

پیشہ ورانہ تعلیم
کتاب خانہ

روزنامه ننگولی روز شنبه ۱۳۱۲ آبان ماه ۱۳۱۲ در ساعت ۹ بعد از ظهر توسط آرتیست معروف
 مسیو قسطنیان نمایش اخلاقی موسوم به (بی گناگان گناهمکار) در چهار پرده داده خواهد شد
 قیمت بلیط از ۲۰ الی ۴ ریال

== ԹԵՏՐՈՆ ՆԻՔՈՒՀԻ ==
 ՍԵՋՈՆԻ ԲԱՅՈՒՄԸ

ՀԱՐՁ 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՀԱՐՁ 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՀԵՆՐԻՔ ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ
 ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ

ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ
 ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ
 ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ
 ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ

ԹՈՒՍ ԵՄԵՏԻ ԳՐԱԿՈՆՏԻՆՏ ԵՆՔՈՂ ՈՍՏՐԱՎԿՈՒ
 ԳԼՈՒԻ ԳՈՐԾՑՑԸ

ԱՆՄԵՂ
 ՄԵՂԱԻՈՐՆԵՐ

ԿՈՍ
 ԱՊՐԻԻՆԻ ԶԵԻՆԿԸ
 ԿԵՆՔԻ ՅՈՒՋԻՉ ԳՐԱՍՈ 4 ՍՐ.
 Հարկը կազմում է 20 փոխյալ 4 փոխ. Երեւանի 100 փոխ 4 փոխ. Երեւանի
 Եւրոպայի փոխյալը կազմում է 25 փոխ. Երեւանի 2 փոխ.

ՀԱՐԱՎՅՈՒՆ ԿԸ ԳՐԱԳՐԱՆՈՑ ՕՒՂԻՂ ԳՐԱԳՐԱՆՈՑ
 ՀԱՐԱՎՅՈՒՆ ԿԸ ԳՐԱԳՐԱՆՈՑ ՕՒՂԻՂ ԳՐԱԳՐԱՆՈՑ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ
 ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՍՏԵՆՆԵՆԻ ՄԵՆՆԵԿՑՈՒԹԵԱՄԸ